

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus Exegeticus Ad Librum III. Decretalium Gregorii
IX. Materiam successionis Testamentariæ, & Legitimæ,
nec non Parochorum, Regularium, & Patronorum jura,
aliaque ad rem Liturgicam spectantia ...**

Scharz, Oddo

Salisburgi, 1740

§. III. De Professione Religiosa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63798](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63798)

nus Bissextilis fuerit, 29. computari, & numerari debent. Videatur Lauretus de Franchis *cit. tract. part. 2. Quest. 44. num. 1.* & ejus additionator Pasqualigus *num. 3.* computationem illius bimestris moraliter esse faciendam iudicat Zerola *in prax. Episc. part. 1. V. Monachus in fin.* Zecchus de *Republ. Eccles. tit. de Regul. cap. 3. num. 14.* quorum opinio vel ideo sequelam non persuadet, quod contrarium à S. Congregatione Cardinalium die 22. Jan. 1677. decisum fuisse referatur apud Aldan *in Compend. Canon. Resolut. lib. 4. tit. 3. num. 8.*

34 Quoniam in sæpe citato Decreto renuntiationes, vel aliæ obligationes non aliter dicuntur esse validæ, quam si fiant cum consensu Episcopi, vel ejus Vicarii; hinc pro uberiori explicatione hujus Decreti notandum est I. quod sub nomine Episcopi veniat quoque Prælatus jurisdictionem quasi Episcopalem habens, intra cujus territorium Novitii renuntiantis Monasterium situm est II. Etiam Capitulum Cathedralis Sede vacante. III. Non tamen Prælati Regulares Monasteriorum, etiam exemptorum, quia Concilium expresse meminit licentiæ ab Episcopo impetrandæ. IV. Hanc Licentiam etiam dare potest Vicarius Episcopi, vel

Sede vacante Vicarius Capituli. V. Ut valeat renuntiatio, Licentia debet esse obtenta, nec sufficit duntaxat petita, in scriptis tamen ut detur, nullibi cautum legitur. Barbof. *in Collect. ad cit. c. 16. Trid. num. 23. & seqq.* Tambur. *disput. 6. Q. 10. n. 1.* Lauretus de Franchis cum suo Addition. *part. 2. Q. 43. num. 1. 2. & 3.* & alii apud hos relati. Hodie tamen Licentiam in ejusmodi renuntiationibus ab Episcopo vel ejus Vicario amplius non petitis est experientia multarum Religionum, adeoque quoad hoc requisitum Decreto Concilii per consuetudinem contrariam derogatum fuisse testantur. Rodriquez *in Summa part. 2. cap. 7. num. 1.* & Lezana apud P. Wiestner *h. t. num. 69.* nec ut irrationabilem, supposito, quod legitime præscripta sit, reprobendam censent Sanchez, Vega, & Fr. Emmanuel in summa, relati à Barbof. *ad d. cap. 16. num. 28.* & Pasqual. *in addit. Lauret. de Franch. Q. 43. num. 4.* Cætera, quæ circa hoc conciliare Decretum disputari possunt, elucidata reperies apud laudatum Tamburinum *disput. 6. Q. 10. & seqq.* Fagnan. *ad cap. penult. h. t.* Van-Espen *cit. tit. 25. cap. 3.* P. Wiestner *h. t. artic. 4.* P. Reiffenstuel *h. t. §. 5.*

§. III.

De Professione Religiosa.

S U M M A R I A.

35. 26. Professio Religiosa, quæ post annum Tyrocini exactum emitti solet, describitur. 37. Forma profitendi quoad substantiam in omnibus Religionibus est uniformis, licet quoad accidentia variet. 38. Professio alias est expressa alia tacita, utraque explicatur. 39. Quomodo nulliter facta reconvalidatur?

tur? 40. Tria requisita ad professionem validam explicantur. 41. Ad quem spectet admissio Novitiorum ad professionem? 42. Effectus, quos operatur professio valida, enumerantur. 43. An liceat contra validam professionem reclamare? 44. 45. Duo requisita exponuntur. 46. Cur post quinquennium reclamare volens non amplius audiatur? 47. 48. Duo alia requisita exponuntur. 49. Beneficio restitutionis in integrum nonnunquam reclamanti succurritur.

35 **A**nno probationis expleto Novitius, si habilis inventus fuerit, vel ad professionem admitti, vel ex Monasterio ejici debet juxta Decretum Conc. Trid. cit. Sess. 25. de Regul. cap. 16. ideoque, cum, quæ ad Novitiatum spectant, hæcenus excusserimus, jam de ipsa professione, ejusque effectibus, ratificatione, vel impugnatione agendum erit.

36 Professionem Religiosam stricte acceptam describimus, quod sit contractus sacer, quo se homo per solennem trium votorum nuncupationem voluntarie tradit DEO, & Religioni ab Ecclesia approbatæ, interveniente acceptatione, & mutua obligatione ipsius Religionis ad alendum, retinendum, & tanquam filium tractandum ipsum Religiosum professum per superiorem explicata: nam, ut S. Bernardus de Præcept. § dispens. cap. 7. ait: Regularis professio, qua se junior sponte submittit Priori, æque obligat & Priorem; sicutque duo per unius sponsonem alteri debitores, unus fidelis cura, alter humilis obedientia. Sanchez lib. 6. Moral. cap. 9. num. 7. Panormit. ad cap. 13. h. t. num. 10.

37 Formulæ professionis pro varietate Religionum variæ sunt, quæ tamen in ipsa substantia non differunt, sed tantum in accidentalibus, earum aliquas recenset Caramuel in Theol. Re-

gul. tom. 1. lib. 7. disput. 62. scribens in Procem. formulam professionis Benedictinæ esse satis intricatam, & Commentario indigere, nihilominus ritum profitendi in Regula S. Benedicti præscriptum, exceptis quibusdam Orationibus, & precibus, ferme omnes alias Religiones amplecti testatur Van-Espen J. E. V. part. 1. tit. 27. cap. 1. n. 2. Alius est ritus profitendi in Societate Jesu respectu Scholasticorum & Coadjutorum nondum formatorum, ipsaque professio, quanquam eos Religiosos proprie tales constituat, à professione tamen stricte dicta in eo degenerat, quod Societas non vicissim ad retinendum, & perpetuo alendum Religiosum se obliget. Suarez tom. 3. de Relig. lib. 6. cap. 1. num. 9. § seqq.

Professio alia est expressa, alia tacita cap. 21. §. fin. de Sentent. excomm. in 6. Illa sit verbis, vel per scripturam, vel utroque simul, quamvis & per mutus, aliaque signa sensibilia traditionem profitentis, & acceptationem cum mutua obligatione ex parte Religionis significantia fieri possit. Tacita (quæ etiam præsumpta dici potest) sit triplici modo, vel enim Novitius post expletum probationis annum habitu professorum proprio solenniter indutus, eundem saltem per triduum gestavit cap. 8. § 9. h. t. cap. 1. princ. eod. in 6. vel triduo etiam non ex acto, actum

actum professis proprium deliberate exercuit v.g. suffragium in Capitulo ferendo *cap. 4. h. t.* vel denique, quando habitum à professis non distinctum per integrum annum gestavit *cap. 22. h. t. Clement. 2. eod.* in his casibus præsumitur quis tacite Religionem fuisse professus, quæ præsumptio pro foro externo tam potens est, ut nullam probationem in contrarium admittat per *cit. cap. 4. h. t. Panormit. ibid. num. 5. Gonzalez num. 10. Atamen, in foro interno, si absuit intentio hos actus exercendi animo profitendi, obligationem professorum non contrahit. V. P. Wiestner h. t. n. 76. § 2. seqq.*

Quæres, an etiam hodie post Concilium Tridentinum tacite professioni locus sit? Resp. affirmative, licet aliter, quam olim secundum *cap. 1. § 3. h. tit. in 6. Clement. 2. eod.* si nempe actus, per quos tacita professio inducitur, à Novitio, libere, scienter, & cum intentione profitendi post 16. ætatis annum, totumque probationis annum completum fuerint exerciti, & vicissim ab illis acceptati, quibus jus est ad professionem Novitium admittendi & recipiendi. Barbof. ad *cap. 4. h. t. num. 3. Navarr. lib. 3. Consil. 28. num. 5. h. t. Fagnanus, Rodriquez & alii.*

39 Quodsi quis professionem quidem expressam fecerit, sed invalide, poterit ea convalidari solo consensu renovato ipsius nulliter professi, etsi nec novus annus probationis, nec nova superioris acceptatio sequatur. Sanchez *lib. 7. de Matrim. disp. 37. n. 64.* dummodo annus probationis recte transactus, & superior in consensu

prioris acceptationis perseveret, ut in dubio supponitur, & ideo Sanchez *d. l. num. 62.* tutius esse monet, ut etiam ex parte superioris nova acceptatio accedat. Per hoc vero, quod talis præcise actus professis proprios exerceat, ignarus nullitatis professionis, non ratificatur, quia tali modo non ponitur novus consensus ab ignorante *arg. l. 3. §. 8. ff. de condit. caus. dat. Azor part. 1. lib. 12. cap. 4. Q. 7.*

Ut porro professio tam expressa, quam tacita subsistat, requiritur I. ut fiat post annum 16. & annum probationis completum *Concil. Trid. Sess. 25. de Regul. cap. 15. V. Petra cit. tom. 2. pag. 524. num. 16. § seqq. II. Libere & voluntarie, secus si per errorem, ignorantiam, aut metum injustum fuerit emissa, suo robore caret cap. 15. h. t. cap. 1. de his, quæ vi metusv. III. Ut à Religione cum mutua obligatione acceptetur, est quippe professio contractus reciprocus, adeoque ultro citroque obligatorius *Navarr. Comment. 4. de Regul. num. 74.**

Sed ad quem, rogas, spectat Religiosorum ad professionem admissio, ad Prælatum, num vero ad conventum? Resp. ante omnia ad consuetudinem attendendum esse, vi cujus subinde ad solum Prælatum, subinde ad eundem, & conventum simul pertinere potest per *cap. ult. h. t. in 6.* Abstrahendo vero à speciali consuetudine vel privilegio, verius judico, Prælatum non solum cum consilio, sed etiam consensu conventus Novitios ad professionem recipere debere, quia agitur de re etiam conventum principaliter concernente *arg. cap. 6. de his, quæ fiunt a Prælat. Barbof. ad cap. ult. h. t.*

b. t. in 6. num. 4. cum pluribus ibidem relatis. Pari modo discurrendum est, Prælati mortuo, sive Sede vacante, ut, si jus recipiendi de consuetudine vel privilegio æque principaliter ad Conventum, ac Prælatum pertineat, Conventus etiam solus ad Professionem Novitios admittere possit. *d. cap. fin. b. t. in 6.* Secus, si ad Prælatum solum, vel cum consensu Conventus dicto modo scilicet per privilegium, vel consuetudinem spectet. *cap. un. ne Sede vacant. in 6.* quia, quæ speciali & extraordinario Jure Prælati conveniunt, ad Capitulum Sede vacante non transeunt, ut alibi dictum. Sin vero ad utrumque simul, non ex privilegio, sed de jure spectat receptio Monachorum, tunc Conventus Sede vacante potest admittere ad professionem *d. cap. fin. b. t. in 6.* & colligitur ex *cap. un. §. cum vero ne Sede vacant. in 6.* ubi hoc ipsum statuitur de collatione beneficiorum.

42 Professio valide emissa varios operatur effectus I. solvit sponsalia de futuro, & matrimonium ratum tantum antecedenter contractum dirimit, *cap. 2. de convers. conjug. & Concil. Trident. Sess. 24. Can. 6.* ut pluribus in *lib. 4. ad tit. de Sponsal.* exponetur. II. Si utriusque conjugii etiam post matrimonium consummatum Religionem ingredi placeat, vel unus Religionem amplecti, alter vero continentiae votum in sæculo emittere velit, divortium permittit. *cap. 19. b. t.* III. Solemnis professio in certa Religione edita tollit votum simplex ingrediendi aliam Religionem, etiam strictiorem, antecedenter conceptum, quia votum solenne est vinculum fortius *cap. 5. b. t. in 6.* peccat ta-

men talis ingrediendo ordinem laxiorem, ac propterea quod voto priori non satisfecerit, pœnitentia eidem imponi jubetur *d. cap. 5.* IV. Solvit patriam potestatem, quatenus illa filio professio odiosa, non etiam, quatenus eidem favorabilis est; & ideo jura quidem fuitatis, & successionis retinet, & si filio post Professionem bona obveniunt, nil inde pater participat, quia illa bona ad peculium quasi castrense referuntur. *Auth. Presbyteros C. de Episc. & Cleric. V.* Omnia vota & juramenta soli DEO facta expirare facit *cap. 4. de Tot. S. Thom. 2. 2. Q. 88. art. 12. ad 1. S. Anselmus lib. 3. Epist. 33. & 116.* VI. Tollit irregularitatem ex defectu Natalium provenientem in ordine ad SS. Ordines recipiendos, non etiam ad Prælaturas *cap. 1. de filiis Presbyt.* Vid. quæ ad *dict. tit.* scripsimus. VII. Plenissimam remissionem peccatorum quoad pœnam impertitur, non etiam quoad culpam, quia non est Sacramentum. *S. Doct. 2. 2. Q. 189. art. 3. ad 3.* & communiter Theologi. Vide eximium P. Rottner *cit. tract. Q. 7. artic. 3. §. 2. per tot.* ubi hos & alios effectus prolixiori calamo recenset.

Quæres, an liceat quandoque contra professionem factam reclamare, atque hoc pacto rursus ad sæculum redire? ut hæc magni momenti quæstio rite excutiatur, ea, quæ PP. Concilii Tridentini circa hoc punctum decrevère, explanare oportet. Tenor Constitutionis in *Sess. 25. de Regul. cap. 19.* ita sonat: *Quicumque Regularis præterdat, se per vim & metum ingressum esse Religionem, aut etiam dicat, ante ætatem debitam professum fuisse, aut quid simile, velitque habitum dimittere qua-*

cunque de causa, aut etiam cum habitu discedere sine Licentia Superiorum, non audiatur, nisi intra quinquennium tantum à die Professionis, & tunc non aliter, nisi causas, quas pretenderit, deduxerit coram superiore suo, & Ordinario. Quodsi antea habitum sponte dimiserit, nullatenus ad allegandam quamcunque causam admittatur, sed ad Monasterium redire cogatur, & tanquam apostata puniatur, interim vero nullo privilegio suæ Religionis juvetur. Ex hac conciliari Constitutione apparet, quod plura requisita debeant concurrere, ut contra professionem reclamare volens audiatur, eique liber ad sæculum regressus indulgeatur.

44. Primum requisitum est *causa legitima*, ex qua reclamans doceat, professionem à se emissam nullitatis vitio laborare. Sunt vero ejusmodi causæ. Vis, vel metus gravis, defectus ætatis, probationis annus nondum expletus, acceptatio non facta à legitimo superiore, & similia, quæ de jure professionem nullam reddere possunt.

Secundum requisitum est, ut reclamatio fiat intra *quinquennium* à die professionis emissæ numerandum, causæque nullitatis intra hoc spatium proponantur, serius si veniat reclamator, amplius non auditur, & quoad hoc punctum Decretum Concilii jus novum induxit; nam, ut notant interpretes ad *cap. 1. de his, quæ vi metusv.* olim poterat nulliter professus quocunque tempore causas nullitatis exponere. Van-Espen *J. E. V. part. 1. tit. 27. cap. 6. num. 1.* Distinguunt tamen aliqui Authores inter causas nullitatis, quæ inducunt impedimentum *perpetuum* & inter illas, quæ duntaxat

ad tempus durant, ut potest esse *metus*, ita ut causæ impedimentum temporale constituentes intra quinquennium necessario proponi debeant, illæ vero, quæ perpetuo durant, semper, adeoque etiam post quinquennium, opponi valeant. Verum hæc differentia rejicitur à Fagnano ad *cap. 1. de his, quæ vi metusve num. 37.* & sequitur quod Sac. Congregatio Cardinalium Concil. Trid. & S. Congregatio Regularium desuper consulta eandem repudiaverit, tum quod Concil. Trid. in illis verbis: *Velitque habitum dimittere quacunque de causa*, generaliter omni impedimento sive temporario, sive perpetuo post quinquennium in iudicium deducendo viam præcluserit, excepto duntaxat casu, quo impedimentum est *notorium* notoreitate *facti permanentis*, aut periculum scandali, & peccati imminet, prout Fagnanus exemplificat in viro fœminam simulante, qui in Monasterio monialium professionem emisit, quo casu procul dubio etiam post quinquennium causa nullitatis exponi poterit. Vide Fagnan. ad *d. cap. à num. 36.* Van-Espen *l. cit. num. 6. 7. & 8.*

Quid vero causæ sit, quod Concilium post quinquennale silentium reclamare volentem amplius audiendum non esse decernat, non satis liquet. Non pauci in ea opinione sunt, quod Patres Tridentini crediderint, professum ex tanto temporis lapsu, quo tacuit, nec de professionis nullitate egit, eandem tacite ratificasse, hancque præsumptionem esse *juris* & *de jure*, ut nullam in contrarium probationem admittat juxta ea, quæ traduntur in *tit. de Præsumpt.* Sanchez *de Matrim. lib. 7. di-*

disput. 37. num. 9. Navarr. Comment. 4. de Regul. num. 73. Erroneam & reprobata hanc opinionem dicit Card. de Luca in *Annot. ad Concil. Trident. discurs. 41. n. 7. & de Regular. discurs. 41. num. 11.* „Cum omnino sit verius „(sunt ejus verba) quod temporis „lapsus *juris* tantum inducat præsumptionem, contraria probatione elidibilem. Fagnanus vero ad *disc. cap. num. 50.* non ex tacita ratificatione, sed alio ex capite post quinquennium reclamare volentibus audientiam denegari contendit, videlicet, ut tali modo consulatur quieti Religionum: etenim, si quocunque tempore ejusmodi nullitates in judicium deduci possent, maximas in Religionibus perturbationes oriri contingeret, ut consideranti patebit.

47 Tertium requisitum est, ut reclamatio, si intra quinquennium instituat, fiat coram superiore regulari locali, scilicet illius Monasterii, in quo reclamans professionem fecit, & Ordinario loci. An vero conjunctim sive coram utroque superiore reclamatio fieri debeat, dubitaveris? Card. de Luca in *Annot. ad Concil. Trident. disc. discurs. 41. num. 8. & de Regul. discurs. 45. num. 4. & 5.* sufficere ait, si coram alterutro, adeoque divisim fiat, imo coram quocunque iudice, vel apud acta Notarii, quinimo etiam coram aliis honestis viris & amicis, qui idem Author *de Regular. discurs. 41. num. 2.* Superiores Religionum monitos vult, ne erga tales se difficiles exhibeant, qui professionem suam impugnare volunt: „Saluberrimum enim pro meo „sensu, inquit, Religionibus videtur, „egressui ostium apertum, pernicio-

„sum è converso, illud rigoroſe clau- „sum retinere.

Quartum requisitum est, ut Religiosus ad nullitatem professionis agere volens, prius habitum non dimittat; secus ad allegandam causam non admittitur, sed ad Monasterium redire cogitur, & tanquam apostata punitur, nec ullo interim suæ Religionis privilegio juvatur. Rationem hanc assignat Cardinal. de Luca *de Regular. discurs. 41. num. 10.* „Ne alias ita Religioso sub hoc prætextu concedatur „Licentia vivendi extra claustra durante lite, quæ ita in longum protrahi posset, quamvis agnosceretur, „quod litis eventus futurus esset malus, dum ita obtineretur intentum „vivendi interim in sæculo.

„Quando itaque (sunt porro hujus Purpurati Doctoris verba in *Annot. ad Concil. Trid. cit. discurs. 41. num. 3.*) ista forma servatur, facti potius, quam *juris* remanent Quæstiones super præsentis nullitatis subsistentia, vel insubsistentia, cum totum pendeat ex probationibus, ac facti circumstantiis, ideoque desuper statui non potest certa Regula generalis cuicunque casui applicabilis.

Quid ergo, si causa nullitatis, v.g. 49 metus ultra quinquennium perduraverit, aut fuerit iuste ignorata, aut nulliter professus legitime impeditus, quominus agere potuerit, an hoc casu vinculis Religionis etiam invitus illigatus manere debebit, num vero alio juris remedio eidem succurratur? Resp. succurri eidem beneficio restitutionis in integrum, per quod contra lapsum fatalium, sive contra quinquennium

nium eatenus restituitur, ut causas nullitatis, & quare intra hunc terminum non potuerit agere, in iudicium deducere valeat, fit autem hoc modo: gravatus, sive nulliter professus recurrit immediate ad Sedem Apostolicam, eadem per libellum supplicem exponendo causas nullitatis, & impedimentorum, quorum causa celerius, hoc est, intra quinquennium coram suo superiore, & ordinario reclamare nequiverit, S. Pontifex deinde auditis Oratoris precibus negotium hoc vel ad signaturam Gratia, vel ad S. Congregationem Concilii, vel Regularium, examinandum remittit, ubi, si postea

discussis causis nullitatis & impedimentorum de veritate precum confiterit, precista restituitur in integrum, hoc est, fit ipsi venia, causam suam deferendi ad iudices ordinarios, scilicet superiorem suum, & loci ordinarium, qui servatis servandis iustitiam super declaratione prætensa nullitatis professionis ipsi exhiberi faciunt. Et ita de stylo Curia obtinere testatur altesatus Card. de Luca de Regular. discurs. 41. num. 11. & ex illo Clericatus in discord. Forensib. de Regular. discord. 37. num. 8. & seqq. Van Espen l. cit. num. 9.

§. IV.

De Transitu ab una Religione ad aliam.

S U M M A R I A.

50. Religioso professo transitus ad aliam Religionem prohibitus non est. 51. Modo fiat ad Ordinem strictiorem. 52. Cum venia superioris. 53. Et Literis Dimissoriis ab eodem datis. 54. Quid per transitum ad strictiorem Religionem intelligatur? 55. Mendicantes ad Ordinem non mendicantium transire nequeunt. 56. Ad aequalem si fiat transitus, Praelati, & Conventus consensus. 57. Ad laxiorem etiam Summi Pontificis licentia intervenire debet. 58. Transiens ad alium Ordinem Novitiatum de novo auspicari debet. 59. 60. 61. 62. An ad alium Ordinem transiens secum etiam bona transferat, haec questio per distinctas Resolutiones evolvitur.

50 **Q**uanquam secundum Apostoli Sententiam *i. Corinth. 7. v. 20.* unusquisque, in qua vocatione vocatus est, in ea permaneat, atque adeo etiam quilibet Religiosus in Monasterio, in quo professus est, nihilominus transitus ab uno ordine ad alium eidem prohibitus non est, si sub certis conditionibus in *cap. 18. h. t.* praescriptis fiat, quarum

Prima est, ut transitus fiat ad Religionem strictiorem. Concil. Trident. Sess. 25. de Regul. cap. 19. ne votum stabilitatis in uno loco factum majus bonum impediatur, & viam ad perfectionem pracludat, modo praecise studio perfectionis, non vero ex levitate animi, vel contemptu prioris Monasterii, vel etiam cum ejusdem injuria, aut jactura, vel ad declinandam aliquam